

(תמשך מעמוד 15)

הקרב בו הוכרע

המליאדרד שטרן

קרב-האיתנים, שהתנהל בשבוע שעבר בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב בסני ה' שופט המחוזי שלמה לובנברג, נסב על 1000 דונם אדמה-בנייה בצפת. לקראת סיום הקרב, התמוטטו רוב המשתתפים; ולבסוף נשארו במירוץ המליאדרד ויליאם שטרן, בעליו של פאן-לון, ועורכי-הדין אבי רהם שרים, שייצגו מסקיע איראני אל-מוני מהאמברג.

המירוץ הסתיים, כאשר הגיע המחיר ל-1.38 מיליון דולר — במונחן שטרן הגי' דול הרים ידיו, ושרים זכה בקרקע, ב' מחיר 1.4 מיליון דולר.

קרקע-המאבק הייתה שייכת בזמנו לבנק פריסטונג, שפשט את הגלגל לפני שבוע פנו כונסי-הנכסים לביהמ"ש, ביקשו למכור את הנכס במכירה פומבית.

לישיבה הראשונה בבית-המשפט הופיעו כמה קבוצות: הקבלן אליהו סגל, בעל

מירון שרון

מיהו האיראני האלמוני

מפעל לבתים טרומיים ביבנה, שהציע מיל' יון ורבע דולר — בתשלומים. עורך-דין סרבה, שייצג את האדמ"ר מירון-נין שרצה להקים קרייה דתית, הופיע איש-העסקים הישראלי גדי ברנר, והופיע שרים, שרים סיפר לשופט כי ערב המכירה איימו עליו בטלפון כי אם לא ישלם 2% בומיסיון למתחרים מסוימים — הם יתחרו בו בבית-המשפט. כדי להכריחו להעלות את המחיר.

כאשר ביקש השופט שרים לגלות מי ה' מאיימים, סירב לענות. תבע הכרעה מיידית. ביום החמישי שעבר הופיעו בבית המשפט, מכל המתחרים המקוריים, סגל ושרים. לפתע הגיע גם שטרן, חברת שמואל (סק) ינאי לשעבר מנכ"ל חברת הירוק הממשלתית ויכוח קבלן פרטי. כאשר נשאל שרים כיצד הצליח לגבור על בעלת-הון נודע בשטרן, השיב כי בעי' ני לקוחו, עיסקת אלף הדונם היא פעוטה: לדבריה קנה לקוחו שטח של 400 אלף דו' של ליל' טהרן, עומד לבנות עיר שלמה.

הקבלן של

בוק-לאומי

הקבלן הצעיר נחום קלקא נתפרסם כבר בין הקבלנים בשם "הקבלן של בל"ל". הסיבה: ככל בית שהוא בונה — פותח בל"ל סניף.

קלקא בונה עתה בניין ברחוב יצחקי-שדה פינת רחוב המסגר בתל-אביב — ויש בו סניף של בל"ל. קלקא בונה ברחוב מונטיפיורי — ויהיה שם סניף של בל"ל.

קלקא בונה ברחוב מרמורק — וגם שם יפתח סניף של בל"ל. בכיכרהמדינה חיים סניף של בל"ל. קלקא בנה כמונו.

מרד נגד ספיר

הסיפור שהביא אותו שרהאוצר פנחס ספיר מביקורו בארצות-הברית נשמע סביר למדי — לפחות באוזני הדיוטות: מחירו מיצרתי-המזון בארצות-הברית זינקו אל-על, דיווח ספיר לממשלה ולעם, ומשום כך תיאלץ ממשלת-ישראל לשלם חשנה תוספת של רבע מיליארד דולר על קניות המזון שלה שם — בנוסף לתוספות ששילמה כבר על ההתייקרויות עד היום.

ספיר חש עלמו בטוח כאשר הצהיר דברים אלה. פרשנו בעיתונים דאגו לתרגם את דבריו בצורה כזו, שממנה השתמע כי ההתייקרויות בארצות-הברית הן שגרמו לעליית מדי-המחירים בישראל. כשהמסקנה המתבקשת היא כמובן, שממ' שלת-ישראל איננה אשמה בהתייקרויות, המרוששות כל שכיר וטוב.

ספיר לא יכול היה כמובן לצפות, שיחשוף בקפירי מתוך ביתו שלו, ושאנשיו שלו יכחישו את דבריו.

ראשון המורדים היה מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה גדעון להב, שהגיב על דברי ספיר באומרו, כי הדברים לא מדויקים — שכן ישראל כבר קנתה מראש, לפני ההתייקרויות, את המוצרים שהיא זקוקה להם.

מכאן, לדבריו, שהנתון של 250 מיליון דולר מצוץ מן האצבע. החרה החזיק אחריו מומחה-הקניות של משרד המסחר והתעשייה, בנימין לימור, שדיווח לעיתונות, כי עוד בספטמבר 1972 קנה בארה"ב מלאי מספיק לשנה שלמה. ישראל שילמה 32 מיליון דולר יותר מאשר בשנה הקודמת, הסביר לימור — אולם לא 250 מיליון דולר.

דוברים אלה גם הדגישו כי היוזמה לקניות הללו, באה מצד משרד הביטחון ומשה דיין, שאגו להבטיח מלאי-הירוס למדינה — וכי דווקא האוצר היה רדום לנושא.

את המסמר האחרון בארון-המתים תקעו פרופסורים לכלכלה, שהצי' בינו על העובדה כי גם אם לוקחים בחשבון את ההתייקרות בחו"ל כגורם מלאי להת' ייקרות בארץ — הרי שהיא יכולה להסביר עלייה במדד של 6% בלבך — בעוד שהמדד עלה השנה, עד כה, בכ-12%. מכאן שהממשלה אחראית לפחות למחצית ההתייקרות בגלל הוצאותיה המופרזות ותקציב-הביטחון המנופח שלה.

בהתחשב בעובדה שתגובות אלה הושמעו בימים בהם מנהל נגיד בנק-ישראל, משה זנבר גי'האד נגד ספיר — קשה שלא לראות בהן סימנים של מרד מאורגן-נגד ספיר — או לפחות נהירה עממית של תומכיו למחנהו של דיין.

משבר הדולר - טוב לייצוא הישראלי

צ'ר יקר ביותר, היום זול יותר לקנות שברולט מהמודל היקר ביותר — יותר מאשר במנו. או מרצדס.

התהליך החדש גורם גם להפסקת הייבוא היפאני והגרמני לארה"ב. ובכיוון ההפוך, מונקים האמריקאים לכיבוש עבודות בחו"ל.

כיוון שתלירה הישראלית צמודה לדו' לה, עובר עליה תהליך דומה. התוצאה: מצבה של ישראל ביחס ליבוא או יצוא מארה"ב נשאר ללא שינוי — אולם לגבי יתר חלקי העולם הוזל היצוא הישראלי בצורה ניכרת, ולעומתו התייקר הייבוא לישראל.

בניגוד לדעה הרווחת, הנהנית העיק' רית ממסבר הדולר היא דווקא ארה"ב. זו גם הסיבה להגובתה השאננה, נוכח הידרדרות הדולר לעומת מטבעות אחרים. בעשור האחרון סבלה ארה"ב משער דולר גבוה מדי ביחס למטבעות כמו היון היפאני או המארק הגרמני. הדבר גרם לייקור הייצוא האמריקאי החליש את כושר-התחרות של ארה"ב בעולם.

בכיוון ההפוך, איפשר הדבר למדינות זרות לייצא לארה"ב, ולתחרות בתו' צרת האמריקאית בתוך ארה"ב. כך, למשל, הצליחו היפאנים והגרמנים לכי' בוש למעלה מעשרה אחוזים משוק ה' מכונות האמריקאי, וכן נתח רציני מ' שוק הטקסטיל ומוצריו-החשמל שם. התוצאה: לפני שנה, עוד איימה אר' צות-הברית בעדים אדמיניסטרטיביים, כמו איסור מחלט של יבוא או הטלת מכסים גבוהים עליו. איומים אלו אף גרמו לסיכסוך בין ארה"ב לגרמניה ויפאן. עתה, נעשו צעדים אלו מיותרים: ב' מחצית השנה האחרונה נפל הדולר ב' יחס למארק והיואן — וממשוך ליפול.

ההפך במחירי המטבעות מאפשר עתה ליצרנים האמריקנים למכור את תוצרתם בקלות רבה, להתחרות ביצרנים יפאנים וגרמנים. לשם השוואה: פעם נחשבה מכונת אמריקאית בישראל למו'

ארה"ב תיבנה

צינור נפט מצרי

קבוצה אמריקאית המורכבת מפיטרט נשיונל סטי' בנק, קונצרן ביטאסל וחברת קידאר-פיברית הודיעה כי תיבנה את צי' נור הנפט המצרי אורך תעלת סואץ, ב' השקעה של 400 מיליון דולר.

אורך הצינור, שיתחרה בצנור היש' ראלי-נהב, כ-400 קילומטר, והוא יוכל להעביר 80 מיליון טון נפט לשנה. מחיר ההובלה בו יהיה כשני דולר הטון.

אורכו של הצינור הישראלי הוא כ-300 קילומטר, ומחירו ההובלה בו כדולר לטון. הקבוצה האמריקאית נכנסה לתמונה לאחר כישלון תוכניתה של קבוצה צר' פתית-איטלקית לבנות את הצינור. הקבו' צה האירופית תיכננה לעשות זאת ב' 1971, בהשקעה של 280 מיליון דולר.

אולם תוכניתה סוכלו על-ידי ההפגזות הישראליות, שמעו את עריכת הסקרים הדרושים להנחת הצינור. הקבוצה האמ' ריקאית אינה חוששת מהפרעה דומה. אחת הסיבות לכניסת האמריקאים ל' מיבצע היא היתרון היחסי של ארה"ב בגלל פירות הדולר.

סופר קניוק

מניף של צינור

אותך, אייבי, חיבוק-מוות... כשראש' הממשלה רצתה שעניין בירעם ואיקרית יירד מן הכותרות, היא חיבקה 21 סופרים (ואני ביניהם, לצערי) וכך חוסל מאבק הסופרים על איקרית ובירעם. עכשיו מחבקים אותך.

לוחמים אמיתיים, אייבי, הם אלה ה' הולכים לבד. לא תלכים בתלם-העמידים בודדים, ואומרים בחירוק-שלינים צבנים בלתי-נעימים.

יצרים אפלים. בסופו של השרד ב' כיוון ההפוך, מיעץ הסופר לאייבי כשצ' לערוך מיסדר-ויהיו כדי לגלות מי הם ה' ידידים, ומי האויבים, של תשלום ה' אמיתי:

המיומנים להלך-ספרה עם הכל. הם רוצים את המדיניות, לפי אלא עמלו כל-יך בנייתן לפני הרבה זמן. הם רוצים לצחוק למימסד — ולעבוד למענו בעת' ובעונה אחת.

היום אלה הרוצים להיות נחמדים אליך, ובו בזמן גם אל היצרים האפלים של השוביניזם הגואה — נאחזים בך ככחבל-הצלה. הנה מה יפינו! אנחנו בעד דיין ואייבי. בעד בגין ואייבי. בעד המשך המצב עד אינ'קץ — ובעד אייבי.

איך זה הולך ביחד? זה לא הולך! מסכם יורם קניוק: אתה חייב לעמוד עם-שופט וקוקה קולה, בלי ערבי-אמנים

ובלי היילי-תרבותי, ואם אתה זקוק להם, שאל כל אחד מהמשתתפים והתורמים בעד מה הוא יצביע בבחירות הבאות, ומה הוא באמת חושב.